



---

*Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas*

---

**2021/2254(INI)**

17.6.2022

## **NUOMONĖ**

Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto

pateikta Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetui

Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija: stipresnės, sujungtos, atsparios ir klestinčios kaimo vietovės iki 2040 m.  
(2021/2254(INI))

Nuomonės referentė: Christine Schneider

PA\_NonLeg

## PASIŪLYMAI

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas ragina atsakingą Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi, remiantis Europos Sąjungos sutarties 2 straipsniu, lyčių lygybė yra kertinė Europos Sąjungos ir jos valstybių narių vertybė, o jos skatinimas yra vienas svarbiausių ES tikslų; kadangi lyčių lygybė pripažinta ir Sutartyse bei Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje; kadangi SESV 8 straipsnyje nustatytas lyčių aspekto integravimo principas; kadangi pasiekti lyčių lygybę ypač svarbu norint mažinti vietos ir regionų, ekonominius ir socialinius skirtumus, taip pat užtikrinti ilgalaikį ES kaimo vietovių konkurencingumą ir teisingą, įtraukų bei darnų vystymąsi;
- B. kadangi moterys atlieka daugialygmenį vaidmenį kaimo plėtros srityje, t. y. jos yra ne tik darbuotojos, ūkininkės ir verslo savininkės, bet ir turi pakelti neproporcingai didelę atsakomybę už savo šeimos narius našta, o šis darbas istoriškai nuvertinamas dėl tokių tradicinių lyčių stereotipų, kaip lūkestis, kad moterys turi būti pagrindinėmis vaikų ir suaugusių išlaikytinių globėjomis; taigi kadangi moterys dažniau nei vyrai dirba neformalios ekonomikos sektoriuje, o gyvybiškai svarbus jų vaidmuo ir svarba kaimui bei jo ekonomikai lieka nepastebėtas;
- C. kadangi vyrų ir moterų užimtumo lygio skirtumas kaimo vietovėse 3 proc. didesnis nei miesto vietovėse ir kadangi daug moterų dirba pagal mažų garantijų sutartis arba atlieka esą nematomą vaidmenį kaimo visuomenėje bei dėl to gali atsidurti pažeidžiamoje padėtyje, pvz., kai negali naudotis socialine apsauga arba gauti motinystės išmokų; kadangi moterys kaimo vietovėse labiau pažeidžiamos skurdo ir finansinės priklausomybės nuo savo partnerio požiūriu, o tai yra didelės jų įgalėjimo kliūtys; kadangi žemės ūkio sektoriuje dirbančių moterų socialinė apsauga yra esminis šiuolaikiškos ir tvarios kaimo plėtros elementas; kadangi moterys susiduria su daugybe iššūkių siekdamos visapusiškos prieigos prie darbo rinkos; kadangi vyrų ir moterų užimtumo lygio skirtumas kaimo vietovėse sudaro 13 proc., o kai kuriose valstybėse narėse siekia 20 proc.<sup>1</sup>; kadangi nemažai moterų ūkininkių yra įsitraukusios į šeimos ūkininkavimo veiklą – tai Europos žemės ūkiui būdingas bruožas, nes iš 22 mln. žemės ūkio darbuotojų apie 90 proc. yra šeimos nariai, – ir kadangi dėl to moterų ūkiuose ypač būtina užtikrinti teisingą atlyginimą;
- D. kadangi ES ekonomika ir visuomenė susiduria su daugybe iššūkių, kylančių dėl demografinių pokyčių, ekonomikos ir visuomenės skaitmeninimo, didėjančios Europos ir pasaulio integracijos bei perėjimo prie CO<sub>2</sub> neišskiriančios ekonomikos, gyvenimo būdo ir darbo modelių; kadangi kaimo vietovėse neretai ypač skaudžiai jaučiamas šių iššūkių ir jų gyventojų skaičiaus mažėjimo, kurį lemia persikėlimas į miesto vietoves, poveikis; kadangi moterys labiau linkusios palikti kaimo regionus negu vyrai; kadangi ši demografinė tendencija, dar pridėjus nepakankamą susisiekimą ir infrastruktūrą, našumo iššūkius ir viešųjų paslaugų, įskaitant švietimą ir priežiūrą, trūkumą arba ribotą prieigą prie jų, – o dėl to moterys netenka daugybės galimybių, – gali prisidėti prie menkesnio kaimo vietovių, kaip vietos gyventi ir dirbti, patrauklumo; kadangi kai

---

<sup>1</sup> Casares Guillen, B., *Women in Rural Development: Integrating a gender dimension into policies for rural areas in Europe*, „European Evaluation Society“, Roterdamas, 2021 m.

kuriais atvejais kaimo vietovės gali tapti patrauklia aplinka patiems įvairiausiems asmenims, partnerystėms, šeimoms bei vaikams;

- E. kadangi teisė į darbą yra esminė prielaida norint, kad moterys realiai užsitikrintų lygias teises ir ekonominę nepriklausomybę bei realizuotų save profesinėje srityje; kadangi dėl to turėtų būti naikinamas mažų garantijų darbas, t. y. privalomai taikomas principas, kad kiekvienai esamai darbo vietai turėtų būti sukuriama dar vieta nuolatinė darbo vieta, ir pripažįstama bei stiprinama teisė į darbą, kurį dirbant būtų užtikrinamos teisės;
- F. kadangi moterims migrantėms gresia didelis išnaudojimo darbe, diskriminacijos, nepakankamos prieigos prie socialinių paslaugų ir teisinės apsaugos bei fizinio ir psichologinio smurto, ekonominio išnaudojimo ir seksualinės prievartos pavojus;
- G. kadangi kaimo vietovėse gyvena ir dirba nemažai žmonių, be to, jos yra ir visų ekonomikos sektorių įmonių, pirmiausia mažųjų ir vidutinių įmonių, veiklos vieta; kadangi tai ne tik vieta, kur gaminama žemės ūkio ir miškininkystės produkcija: kaimo vietovės atlieka svarbias ekologines funkcijas bei suteikia erdvę laisvalaikiui ir poilsiui;
- H. kadangi teisė į būstą praktiškai turėtų būti užtikrinama pasirūpinant, kad piliečiai ir šeimos turėtų būstą, kuris atitiktų jų poreikius ir pateiktų jų gerovės, privatumo ir gyvenimo kokybės reikmes: tai padėtų siekti socialinio teisingumo ir sanglaudos bei kovoti su socialine atskirtimi ir skurdu;
- I. kadangi dokumentų neturintys darbuotojai arba kur nors neteisėtai gyvenantys asmenys dažnai įdarbinami ne tokiomis palankiomis darbo sąlygomis, kaip kiti darbuotojai, taigi kadangi kai kurie darbdaviai minėtųjų kategorijų darbuotojus įdarbina siekdami įgyti nesąžiningą konkurencinį pranašumą; kadangi įgyvendinant ES migracijos politiką prisidedama prie dar didesnio dokumentų neturinčių moterų migrančių pažeidžiamumo, ir šios moterys, kurios neretai kenčia smurtą, tačiau dažniausiai neieško pagalbos, neapsaugomos;
- J. kadangi dėl esamų lyčių normų ir stereotipų moterims tenka daugiau negu viena pareiga jų asmeninio ir profesinio darbo kontekste; kadangi moterys, imdamosi daugybės pirmiau minėtų vaidmenų, taip pat svariai prisideda prie pažangos ir naujovių visais visuomenės lygmenimis bei gyvenimo kokybės gerėjimo, ypač kaimo vietovėse; kadangi dėl progų, kurias suteikia žalioji ir skaitmeninė pertvarka, įskaitant COVID-19 pandemijos padarinius ir augantį nuotolinio darbo mastą, dėmesys iš naujo nukrypo į kaimo vietoves ir atsivėrė naujos galimybės užtikrinti lyčių požiūriu labiau subalansuotą, moteris įgalinčią darbo aplinką; kadangi dėl pandemijos padarinių dar labiau didės lyčių nelygybė, taigi pabrėžtina, kad ekonomikos gaivinimo priemonės ir Europos žalioji ir skaitmeninė pertvarka turi būti atžvalgios lyčiai; kadangi moterys kaimo vietovėse yra šio perėjimo prie žalesnės visuomenės ir ekonomikos varomoji jėga bei galingas šio proceso veiksnys;
- K. kadangi jaunimas yra viena iš socialinių grupių, kurias labiausiai veikia dabartinis padėties darbo rinkoje blogėjimas: jiems labiau gresia nedarbas, mažų garantijų darbas ir menkas darbo užmokestis, net jeigu jų išsilavinimo lygis aukštesnis nei ankstesniųjų kartų atstovų;
- L. kadangi pastaraisiais metais iš lėto didėja ūkininkaujančių moterų skaičius; kadangi

visoje ES moterys valdo tik 30 proc. ūkių ir kadangi šie ūkiai paprastai mažesni nei valdomi vyrų, jų pajamos mažesnės, o prieiga prie finansinės paramos labiau ribota; kadangi už šio skaičiaus slypi didžiuliai ūkininkaujančių moterų skaičiaus įvairiose valstybėse narėse skirtumai; kadangi moterys – bent jau vadovavimo ūkiui ar jo valdymo lygmeniu – gauna proporciškai mažesnę paramą pagal bet kurį BŽŪP ramstį nei vyrai (pagal 1 ramstį tiesiogiai remiamos pajamos, o pagal 2 ramstį pagrindinis dėmesys teikiamas kaimo plėtros rėmimui); kadangi taip yra dėl to, kad moterys paprastai vadovauja smulkesniam ūkio verslui, valdo mažiau žemės ir turi mažesnę prieigą prie formaliojo ir specializuotojo švietimo<sup>2</sup>; kadangi tenka apgailestauti dėl moterų stygiaus žemės ūkio sektoriuje, nes dėl to, savo ruožtu, joms suteikiama mažiau galimybių dalyvauti kaimo ekonomikos veikloje, pvz., pasitelkiant MVI, kurios labiausiai dominuoja kaimo vietovėse;

- M. kadangi kaimo vietovėse gyvenančios moterys susiduria su kliūtimis mėginamos gauti deramas ir įperkamas sveikatos priežiūros paslaugas, – taip pat ir klinikose ir ligoninėse bei lytinės ir reprodukcinės sveikatos, šeimos planavimo ir konsultavimo įstaigose, – bei kreipdamosi pagalbos, kai nukenčia nuo smurto dėl lyties; kadangi šie sunkumai apima įperkumą, ribotas judėjimo galimybes ir nepakankamas transporto paslaugas arba būdus susisiekti su transporto<sup>3</sup> ir priežiūros tarnybomis kaimo vietovėse; kadangi jie apima ir vietos sveikatos paslaugų finansinį deficitą bei ilgą laukimo laiką norint apsilankyti pas tam tikrus specialistus; kadangi tarpvalstybinės sveikatos priežiūros paslaugos gali būti geresnė išeitis pacientams tais atvejais, kai tinkamiausias gydymas arba artimiausia ligoninė yra kitoje valstybėje narėje; kadangi COVID-19 pandemija neproporcingai paveikė moteris ir mergaites, o šio poveikio rezultatu tapo išaugęs smurtas dėl lyties bei nutrūkęs lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugų teikimas;
- N. kadangi COVID-19 pandemija ir su ja susijusios izoliavimo priemonės smarkiai paveikė kaimo vietoves ir kadangi esama įrodymų apie nelygybės didėjimą<sup>4</sup>; kadangi preliminarūs tyrimai rodo, kad dėl COVID-19 pandemijos pagilėjo vyrų ir moterų nelygybė, – ypač išaugusio neapmokamo priežiūros darbo masto bei profesinio ir asmeninio gyvenimo disbalanso požūriais;
- O. kadangi nepaprastai svarbu, kad pagal BŽŪP būtų užtikrinami tvaresni ir demokratiškesni gamybos ir vartojimo modeliai, stiprinant smulkių ir vidutinių valdų bei šeimos ūkių vaidmenį;
- P. kadangi moterys yra svarbi klestėjimo ir socialinės įtraukties kaimo vietovėse varomoji jėga, ypač kai pasitelkiamas verslumas; kadangi savarankiškai dirbančių moterų dalis kaimo vietovėse sudaro 38 proc. ir kadangi neproporcingai daug moterų užsiima mažų garantijų savarankiška veikla<sup>5</sup>; kadangi turėtų būti pripažįstama, kad vaidmuo, kurį ekonomikos srityje atlieka moterys verslininkės ir savarankiškai dirbančios moterys, yra ekonomikos augimo, darbo vietų kūrimo ir inovacijų potencialo katalizatorius; kadangi

<sup>2</sup> Casares Guillen, B., *Women in Rural Development: Integrating a gender dimension into policies for rural areas in Europe*, „European Evaluation Society“, Roterdamas, 2021 m.

<sup>3</sup> Projekto „Women Watch“ tinklalapis „Overview: Health“. Žiūrėta 2022 m. birželio 20 d.

<sup>4</sup> Ekonomikos ir socialinių reikalų departamento 2021 m. birželio 2 d. straipsnis socialinės įtraukties tema *Reducing poverty and inequality in rural areas: key to inclusive development*.

<sup>5</sup> Europos Parlamento Vidaus politikos generalinio direktorato Piliečių teisių ir institucinių reikalų teminio skyriaus 2019 m. birželio 13 d. tyrimas *The professional status of rural women in the EU*.

moterys neturi pakankamos prieigos prie viešojo ir privačiojo finansavimo savo verslui plėtoti;

- Q. kadangi valstybės biudžeto mažinimas dėl Europos Sąjungos makrostruktūrinės ekonominės politikos, visų pirma į ekonomikos valdymo ir finansinio koregavimo programas įtrauktų priemonių įgyvendinimo, lemia ir toliau lems lyčių nelygybės ir moterų nedarbo augimą, nes moterys sudaro daugumą viešajame sektoriuje ir labiausiai naudojasi socialinės politikos teikiamais privalumais, o dėl to, savo ruožtu, stiprės skurdo feminizacija; kadangi atsižvelgiant į tai būtini politikos pokyčiai;
- R. kadangi svarbų vaidmenį kaimo vietovėse ir siekiant teritorinės sanglaudos tikslo atlieka viešosios bendrojo intereso paslaugos; kadangi svarbu skatinti plačiai prieinamą, veiksmingą ir įperkamą judumą ir viešąjį transportą kaimo vietovėse, atsižvelgiant į JT darnaus vystymosi tikslus; kadangi dėl nepakankamai išvystyto susisiekimo kaimo vietovėse žmonėms ir ypač moterims sunku jose judėti; kadangi tikimybė, kad moterys kaimo vietovėse turės vairuotojo pažymėjimą ar galimybę naudotis automobiliu, yra mažesnė nei vyrų atveju, tačiau sykiu jos dažniau negu vyrai keliauja savo atliekamo priežiūros darbo tikslais<sup>6</sup>; kadangi tikimybė, kad moterys naudosis viešuoju transportu, yra didesnė nei vyrų atveju; kadangi moterys dažniau nukenčia dėl seksualinio priekabiavimo viešajame transporte ir kadangi apie tokius atvejus dažnai nepranešama;
- S. kadangi gyvenimo lygis kaimo vietovėse apskritai žemesnis nei miesto vietovėse ir dėl to neproporcingai nukenčia pažeidžiamiausios grupės, pvz., moterys migrantės, mažumoms priklausančios moterys ir neįgalios moterys, kurios ir toliau susiduria su sąveikine diskriminacija tokiose kertinėse srityse, kaip švietimas, užimtumas ir sveikata; kadangi dėl Rusijos įsiveržimo į Ukrainą keletą ateinančių mėnesiais smarkiai augs į kaimo vietoves persikeliančių moterų migrančių skaičius;
- T. kadangi būtina pažangiai įgyvendinti skaitmeninę darbotvarkę kaimo vietovėse ir vystyti visapusišką plačiąjuosčio ryšio infrastruktūrą bei kurti tvarias darbo vietas, siekiant palaikyti ir stiprinti konkurencingumą bei skaitmeninį dalyvavimą ir užtikrinti žmonėms vienodas gyvenimo sąlygas bei geresnę profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą; kadangi tam pasiekti būtini lopšeliai, globos namai, sveikatos priežiūra, negalių ir kitų poreikių turinčių asmenų priežiūra, socialinės apsaugos sistema ir, moterims paprašius, lankstūs darbo modeliai;
- U. kadangi 2019 m. kaimo gyventojų, turinčių bent bazinius skaitmeninius įgūdžius, dalis ES buvo 14 proc. mažesnė nei miesto gyventojų (atitinkamai 48 proc. ir 62 proc.); kadangi kaimo moterys, mėgindamos įgyti išsilavinimą, susiduria su daugiau kliūčių nei vyrai<sup>7</sup>; kadangi nepaprastai svarbu užtikrinti paskatas ir paramą, kad daugiau kaimo moterų būtų visapusiškai prieinami visi švietimo lygmenys, įskaitant gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos dalykus, tačiau jais neapsiribojant;
- V. kadangi moterys kaimo vietovėse dažnai nepakankamai atstovaujamos sprendimų priėmimo organuose, pvz., žemės ūkio kooperatyvuose, profesinėse sąjungose ir

<sup>6</sup> Europos Parlamento Vidaus politikos generalinio direktorato Piliečių teisių ir konstitucinių reikalų teminio skyriaus 2021 m. gruodžio 16 d. tyrimas *Women and transport*.

<sup>7</sup> Ekonomikos ir socialinių reikalų departamento 2021 m. birželio 2 d. straipsnis socialinės įtraukties tema *Reducing poverty and inequality in rural areas: key to inclusive development*.

savivaldybių valdybose; kadangi nepaprastai svarbu didinti moterų skaičių tokiuose organuose;

- W. kadangi skirstant BŽŪP paramą diskriminuojami smulkūs ir vidutiniai bei šeimos ūkiai, o dėl to ypač nukenčia moterų ūkininkės;
- X. kadangi pastaraisiais mėnesiais moterų ūkininkės yra tapusios ir spekuliacinio gamybos veiksmų (pvz., sėklų, pesticidų, trąšų, degalų, energijos ir mašinų) kainomis taikiniu;
  - 1. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti lyčių aspekto integravimą įgyvendinant kaimo plėtros politiką ir vadovautis holistiniu požiūriu, pagal kurį nebūtų apsiribojama vien žemės ūkio plėtra, o didžiausias dėmesys būtų teikiamas žmonių rėmimui; akcentuoja kaimo subjektų įvairovę ir jų svarbą kaimo vietovių tvarumui; ragina valstybes nares keistis geriausia praktika; ragina atsižvelgti į moterų darbą ūkyje, ypač atliekamą siekiant padėti sutuoktiniams ir partneriams, kad būtų užtikrintas didesnis teisinis jų darbo bei teisių pripažinimas;
  - 2. pabrėžia, kad ūkiuose dirbančioms moterims turi būti užtikrinamos galimybės naudotis tokiomis socialinės apsaugos teisėmis, kaip motinystės atostogos ir teisės į pensiją; pabrėžia, jog moterų atlieka svarbų darbą, kad nuolat remtų šeimos ūkį, net jeigu proporcinis moterų, dirbančių ES žemės ūkio sektoriuje, skaičius kur kas mažesnis nei jų procentinė dalis tarp visų profesine veikla užsiimančių gyventojų (35,1 proc. palyginti su 45,9 proc.); šiame kontekste taip pat pažymi, kad tik trečdalis ūkio valdytojų yra moterų;
  - 3. apgailestauja dėl to, kad moterims nesudaromos lygiavertės galimybės būti žemės ūkio paskirties žemės savininkėmis, ir ragina valstybes nares užtikrinti, kad moterų galėtų naudotis nuosavybės teisėmis;
  - 4. pabrėžia, kad būtina parengti rinkų reguliavimo politiką, pirmiausia kalbant apie pieno ir vyno sektorius, ir užtikrinti lengvatinę paramą smulkiems ir vidutiniams ūkiams adaptuojant pagalbą ir nustatant viršutinę jos ribą, skatinti maisto gamybą ir vartojimą kuo arčiau vietos bei remti pačias tausiausias gamybos sistemas;
  - 5. ragina taikyti moterims ūkininkėms skirtas pozityviosios diskriminacijos priemones ir skatinti jas pasilikti kaimo vietovėse; šalia paramos moterims kviečia imtis veiksmų siekiant skatinti asociacijas, galinčias teikti technines konsultacijas ir pagalbą ūkių veiklai palaikyti, kaip priemones, kurias taikant sektoriui būtų padedama išlikti, bei raginti jaunimą investuoti į žemės ūkį ir gyvulininkystę ateičiai;
  - 6. pabrėžia, kad moterų padėties kaimo vietovėse klausimas turi būti sprendžiamas vadovaujantis sąveikiniu požiūriu ir ypatingą dėmesį teikiant konkrečiai specifinių grupių – moterų migrančių, LGBTIQ moterų, neįgalių ar vyresnio amžiaus moterų – padėčiai;
  - 7. rekomenduoja sukurti viešą žemės ūkio draudimo sistemą, finansuojamą ES biudžeto lėšomis, kuri būtų aktyvuojama (vis dažnesnių) ekstremalių meteorologinių reiškinių ar nelaimių atvejais ir pagal kurią visiems ūkininkams būtų užtikrinama reikiamo masto apsauga, kad žmonėms netektų palikti kaimo vietovių; ragina Komisiją apsaugoti

smulkius ir vidutinius bei šeimos ūkius, nes jų veikla paprastai siejama su aukštos kokybės tausios gamybos modeliais, kuriuos taikant galima užtikrinti socialinę ir teritorinę sanglaudą;

8. ragina Komisiją reguliuoti gamintojams mokamas kainas ir pirmiausia uždrausti sudaryti sutartis nustatant kainas, kuriomis nepadengiamos gamybos sąnaudos, bei kovoti su spekuliacijomis gamybos veiksnių sąnaudomis;
9. ragina priimti poziciją, kurios laikantis būtų galimas teisingesnis ES pagalbos pagal BŽŪP paskirstymas valstybėms, gamintojams ir produktams;
10. ragina rengti politiką atsižvelgiant į moterų kaimo vietovėse poreikius, pvz., teikiant deramas viešąsias paslaugas ir, kai tinkama, mobiliosios sveikatos priežiūros paslaugas, įskaitant tokius kilnojamuosius medicininius sprendimus, kaip įrengti autobusai, kuriuose kaimo vietovėse gyvenančios moterims būtų siūloma galimybė atlikti profilaktinio patikrinimo tyrimą arba pasikonsultuoti su ginekologu; pabrėžia, kad būtina sudaryti galimybę naudotis lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūra ir teisėmis visoms, pasitelkiant telemediciną, steigiant perinatalinės priežiūros centrus ir užtikrinant informacijos prieinamumą; ragina spręsti moterų kaimo vietovėse poreikių klausimą pasirūpinant deramomis vaiko priežiūros paslaugomis, pvz., lopšeliais, darželiais ir pramogomis vaikams, ir kuriant pagalbos vyresnio amžiaus asmenims tinklus bei taip didinant moterų užimtumo lygį ir skatinant jų socialinės apsaugos teises, įskaitant motinystės atostogas ar teises į pensiją; pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad moterys galėtų pasinaudoti prieinamomis ES lėšomis;
11. ragina Komisiją ir valstybes nares rinkti pagal lytį suskirstytus duomenis, siekiant užtikrinti, kad būtų parengta išsami kaimo moterų socioekonominės padėties apžvalga, ir atsižvelgti į lyčių aspektą rengiant, įgyvendinant ir vertinant politiką bei programas kaimo plėtros srityje; akcentuoja tokių parengtų pasiūlymų poveikio vertinimo svarbą padedant užtikrinti lyčių aspekto integravimą kaimo vietovėse; pabrėžia, kad, rengiant struktūrinės socialinės paramos ir regioninės plėtros programas, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas moterims kaimo vietovėse; ragina Komisiją ir valstybes nares naudotis skaitmeninėmis technologijomis, kad viešosios socialinės paslaugos taptų prieinamesnės moterims kaimo vietovėse; ragina Komisiją ir valstybes nares dalytis gerąja praktika bei imtis įkvepiančių veiksmų vietovėse, kuriose gyventojų skaičius mažėja;
12. pabrėžia, kad būtina rengti tikslines priemones, kuriomis būtų padedama spręsti konkrečias problemas, kaimo moterims kylančias darbo rinkoje, pvz., susijusias su užimtumo skirtumu ir dalyvavimu neformalios ekonomikos veikloje; ragina Komisiją ir valstybes nares deramai pasinaudoti dabartiniu perėjimu prie labiau skaitmeninės ir žalesnės ES, kad būtų atveriamos naujos darbo galimybės; pabrėžia, jog valstybės narės turi analizuoti ir skatinti būdus naujiems moterų įgūdžiams ugdyti bei jų skaitmeninę įtrauktį, palaikydamos nuotolinio darbo galimybes, kad kaimo vietovėse gyvenančioms moterims būtų lengviau susirasti aukštos kokybės darbą;
13. akcentuoja kaimo vietovių potencialą tapti erdvėmis, kuriose būtų puoselėjama pažeidžiamiausių moterų grupių, turinčių specifinių poreikių, pvz., neįgalių moterų, moterų migrančių, įskaitant sezonines darbuotojas migrantas, pabėgėlių ir mažumų



atstovių, smurto dėl lyties aukų, menkai išsilavinusių arba išsilavinimo neturinčių moterų bei vienišų motinų, įtrauktis ir integracija; ragina valstybes nares parengti ir įgyvendinti konkrečias priemones, kuriomis būtų skatinamas šioms grupėms priklausančių moterų mokymas ir užimtumas bei užtikrinamos jų pagrindinės teisės; akcentuoja svarbų vietos ir nacionalinių valdžios institucijų vaidmenį užtikrinant šių moterų įtrauktį ir integraciją į visuomenę; primygtinai laikosi nuomonės, jog būtinas skubus atsakas, susijęs su ukrainiečių moterų ir jų vaikų atvykimu, siekiant užtikrinti greitą ir nesudėtingą jų integraciją į visuomenę;

14. laikosi nuomonės, jog valstybės ir darbdaviai turi prisiimti didesnę atsakomybę už kartų kaitą ir motinystės bei tėvystės teises, turint galvoje tai, kad moterys turi turėti teisę būti ir mamomis, ir darbuotojomis, neatsisakydamos darbo teisių;
15. ragina valstybes nares prisiimti atsakomybę už tai, kad teisė į būstą būtų užtikrinama kiekvienam, visų pirma inicijuojant būsto programas mažiau pasiturintiems gyventojams, numatant paskatas subsidijuojamam būstui remti, statant socialinį būstą, skatinant ir finansuojant nuosavos statybos programas, remiant kooperatyvų sektorių, imantis veiksmingos ir nespekuliacinės kredito politikos bei reglamentuojant nespekuliacinę nuomos rinką;
16. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti moterų kaimo vietovėse skaitmeninį ir hibridinį švietimą, perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą bei toliau plėtoti prieigą prie konkrečių švietimo programų ir kokybiškų darbo vietų, kad šios moterys galėtų stiprinti savo potencialą ir būtų imamosi veiksmų siekiant išvengti moterų – daugiausia turinčių aukštą kvalifikaciją – išvykimo iš kaimo vietovių; ragina Komisiją toliau remti valstybių narių darbą, atliekamą siekiant geriau teikti aukštos kokybės švietimo paslaugas, kurios, naudojantis „Europos socialinio fondo +“, Europos regioninės plėtros fondo, programos „InvestEU“ ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai investicijomis, būtų prieinamos visiems, ypatingą dėmesį teikiant pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims; akcentuoja būtinybę atremti tokius infrastruktūros ir praktinius iššūkius, kaip ribotos judėjimo galimybės arba netinkama skaitmeninė infrastruktūra, su kuriais kaimo moterys susiduria norėdamos mokytis;
17. pažymi, kad didelę įtaką moterų padėčiai kaimo vietovėse turi žemės ūkio padėtis vietoje ir kad dėl nesažiningų priemonių, taikomų pagal BŽŪP, vis dažniau apleidžiamos smulkios ir vidutinės valdos bei šeimos ūkiai; pabrėžia, kad, norint išsaugoti šeimos žemės ūkį ir užtikrinti kaimo plėtrą, būtina didinti paramą, o ypatingą dėmesį teikti moterų, įskaitant žemės ūkio sektoriuje dirbančias moteris migrantės, darbui;
18. ragina naudotis įvairiausiomis galimybėmis kaimo vietovėse ir plėtoti visapusišką plačiajuosčio ryšio infrastruktūrą, kad būtų įmanoma dirbti iš namų bei kurti kokybiškas darbo vietas, siekiant gerinti profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą ir taip užtikrinti moterims lygias galimybes dalyvauti kaimo ekonomikos ir darbo veikloje; ragina valstybes nares dėti daugiau pastangų, kad būtų remiamos mokymosi visą gyvenimą, profesinio ugdymo, mokymo, kvalifikacijų ir orientavimo sistemos, geresnė infrastruktūra ir geresnės kokybės paslaugos kaimo vietovėse, artimai dalyvaujant regionams, savivaldybėms ir kitiems tokių priemonių rėmėjams, pvz., privačiajam sektoriui, įskaitant verslo organizacijas ir rūmus, bei konsultuojantis su socialiniais

partneriais, kurie irgi nuolat prisideda prie kaimo plėtros, nes tai gali labai padėti skatinti lyčių požiūriu subalansuotą užimtumą kaimo vietovėse;

19. ragina Komisiją ir valstybes nares toliau remti tarpvalstybines sveikatos ir priežiūros paslaugas, ypač kaimo vietovėse, ir ypatingą dėmesį šiam aspektui skirti peržiūrint Direktyvą 2011/24/ES<sup>8</sup>, kad būtų sumažintos biurokratinės ir kitos kliūtys, susijusios su tarpvalstybinių sveikatos ir priežiūros paslaugų teikimu ir naudojimusi jomis, bei užtikrinti geresnę skirtingų sveikatos priežiūros sistemų sąveiką; pabrėžia, kad vyresni asmenys turi teisę naudotis kokybiškomis viešosiomis sveikatos paslaugomis: taip užtikrinamas sveikas jų senėjimo procesas ir kovojama su socialine atskirtimi, socialine izoliacija bei vienatve;
20. ragina valstybes nares rengti prevencinius ir informuotumo didinimo veiksmus, siekiant kovoti su smurtu dėl lyties, įskaitant smurtą mokyklose, užtikrinti prieigą prie informacijos apie pagalbos aukoms įstaigas, steigti prieglaudas aukoms – tarp jų ir migrantėms bei sezoninėms darbuotojoms, – ir kurti prevencines intervencijos ir gydymo programas nusikaltėliams; pabrėžia, kad būtina stiprinti teisėsaugos ir viešojo administravimo srities darbuotojų bei darbuotojų, kurie rūpinasi smurto dėl lyties aukomis, profesinį mokymą; ragina gerinti smurtą patyrusių moterų ekonominį ir finansinį įgalėjimą, integruojant jas darbo rinką ir teikiant socialinę paramą; todėl ragina valstybes nares ir regionų bei vietos valdžios institucijas užtikrinti, kad iš kaimo ir atokiose vietovėse gyvenančių aukų nebūtų atimta lygiavertė prieiga prie pagalbos paslaugų; pakartoja savo raginimą ES ir jos valstybėms narėms ratifikuoti Stambulo konvenciją<sup>9</sup>;
21. ragina Komisiją ir valstybes nares rengti kaimo vietovėms skirtą politiką, siekiant užtikrinti, kad nė vienos kartos moterims nereikėtų išsikelti ir kad jos galėtų įgyvendinti verslo iniciatyvas bei taip prisidėti prie savo vietovės gaivinimo ir vystymosi; ragina valstybes nares ir Komisiją didinti informuotumą ir pasirūpinti, kad moterims verslininkėms ir savarankiškai dirbančioms moterims kaimo vietovėse būtų lengviau gauti finansavimą, įskaitant alternatyvaus pobūdžio finansavimą, užtikrinant, kad jis joms būtų prieinamas ir paskirtas; ragina valstybes nares ir regionines bei vietos valdžios institucijas naudotis esamais Europos struktūriniais ir investicijų fondais, siekiant imtis tikslinių su moterimis verslininkėms ir savarankiškai dirbančiomis moterimis susijusių veiksmų bei jas skatinti; pabrėžia, kad būtina rengti informuotumo didinimo ir pažintines kampanijas, susijusias su esamomis ir būsimomis ES finansavimo verslininkėms galimybėmis;
22. pažymi, kad moterys yra labiau priklausomos nuo viešojo transporto; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares, derinant veiksmus su vietos ir regioninėmis valdžios institucijomis, geriau integruoti lyčių aspektą į savo transporto politiką ir užtikrinti, kad kaimo vietovės nebūtų paliktos be prieigos prie svarbiausios transporto infrastruktūros; akcentuoja viešojo transporto priemonių kokybės, įperkamumo ir saugumo svarbą; pabrėžia, kad, norint remti susisiekimo ir transporto sprendimų kaimo vietovėse gerinimą, būtinos ES sanglaudos fondų lėšos; ragina valstybes nares skatinti daugiarūšį transportą ir pasirūpinti nesudėtingu bei patogiu persėdimu iš vienos rūšies transporto į

<sup>8</sup> 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/24/ES dėl pacientų teisių į tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinimo (OL L 88, 2011 4 4, p. 45).

<sup>9</sup> Europos Tarybos konvencija dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo.

- kitą; pabrėžia, kad, norint užtikrinti kuo sklandžiau veikiančias ir prieinamesnes transporto grandines, visoje ES turi būti kuriama aukštesnės kokybės infrastruktūra; pakartoja, jog tai apima infrastruktūros standartizaciją, ypač norint realizuoti tarpvalstybinius projektus ir transporto veiklą, sykiu užtikrinant didesnę moterų aktyvumą darbo rinkoje ir palengvinant joms darbo paiešką sudarant galimybę nuvykti toliau;
23. pabrėžia, kad svarbu realiai užtikrinti galimybę derinti darbą, asmeninį ir profesinį gyvenimą: tai darytų teigiamą poveikį aktyvesnio visų moterų dalyvavimo socialiniame ir politiniame gyvenime požiūriu, nes būtų puoselėjama optimali aplinka kaimo vietovėse, kuri paskatintų pačius įvairiausias asmenis, partnerystes, šeimas ir ypač moteris persikelti į kaimo vietas bei mėgautis sveiku gyvenimo būdu;
  24. tvirtai pritaria institucinės paramos didinimui, siekiant užtikrinti kaimo moterų politinį dalyvavimą ir galią arba atstovavimą; primygtinai laikosi nuomonės, kad būtina rengti mokymų veiklą, siekiant paskatinti kaimo moteris rinktis sritis ir sektorius, kuriuose joms atstovaujama nepakankamai, bei informavimo apie vadovaujamas pareigas einančių moterų svarbą kampanijas; ragina valstybes nares skatinti lyčių lygybę įvairiuose jų valdymo ir atstovavimo organuose, kad būtų skatinamas lygiateisis dalyvavimas visų tipų žemės ūkio organizacijose, asociacijose ir viešosiose institucijose;
  25. ragina valstybes nares panaikinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio bei pensijų skirtumą; pažymi, jog pensijos turėtų būti didinamos, siekiant užtikrinti teisingas pajamas, kad žmonės galėtų gyventi oriai ir niekada neatsidurtų žemiau skurdo ribos; akcentuoja būtinybę ginti valstybines, solidarumu pagrįstas ir universalias socialinės apsaugos sistemas, pagal kurias deramos pensijos būtų užtikrinamos visiems;
  26. ragina užtikrinti geresnę prieigą prie aukštos kokybės viešųjų paslaugų ir infrastruktūros bei diegti plačiai prieinamus, veiksmingus ir įperkamus transporto sprendimus, kurie būtų suderinami su darnaus vystymosi tikslais;
  27. ragina valstybes nares įgyvendinti konkrečias priemones, kuriomis būtų sprendžiamas socialinės atskirties ir skurdo rizikos klausimas, ypatingą dėmesį skiriant prieigai prie įperkamo būsto, transporto ir energijos;
  28. ragina Komisiją ir valstybes nares finansavimo programas ar paramos priemones rengti taip, kad mažesnės įmonės ir suinteresuotosios šalys nesunkiai įveiktų biurokratinę našta; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad asmenys ar smulkesnės organizacijos irgi galėtų susipažinti su finansavimo galimybėmis ir teikti paraišką jam gauti ir kad tai darant jiems būtų teikiama pagalba;
  29. ragina valstybes nares užtikrinti, kad moterys galėtų naudotis savo teisėmis visose visuomenės gyvenimo srityse, sykiu uždraudžiant visų formų diskriminaciją ir už ją baudžiant;
  30. akcentuoja vertingą indėlį į lyčių lygybės skatinimą kaimo vietovėse įgyvendinant veiksmus pagal programą LEADER, kuri bendrai finansuojama Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšomis ir kurios tikslas – įtraukti vietas suinteresuotąsias šalis į strategijų kūrimą ir įgyvendinimą, sprendimų priėmimą ir išteklių paskirstymą jų kaimo

vietovių vystymo tikslais; ragina Komisiją ir valstybes nares stiprinti programą LEADER mažinant vietos valdžios institucijoms tenkančią administracinę našą ir supaprastinant prieigą, skatinant vietos atsakomybę už bendruomenės inicijuojamus plėtros projektus bei raginant moteris dalyvauti vietos veiksmų grupėse.

## INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

<b>Priėmimo data</b>	16.6.2022
<b>Galutinio balsavimo rezultatai</b>	+: 24 -: 0 0: 1
<b>Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai</b>	Isabella Adinolfi, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Lina Gálvez Muñoz, Alice Kuhnke, Karen Melchior, Andželika Anna Możdżanowska, Maria Noichl, Sandra Pereira, Pina Picierno, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Sylwia Spurek
<b>Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai</b>	Michiel Hoogeveen, Ewa Kopacz, Aušra Maldeikienė, Predrag Fred Matić, Silvia Modig, Monika Vana
<b>Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)</b>	Marek Paweł Balt, Milan Brglez, Maria Walsh

## GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

<b>24</b>	<b>+</b>
ECR	Michiel Hoogeveen, Anđzelika Anna Mozdżanowska
ID	Annika Bruna
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Ewa Kopacz, Aušra Maldeikienė, Christine Schneider, Maria Walsh
RENEW	Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos
S&D	Marek Paweł Balt, Milan Brglez, Lina Gálvez Muñoz, Predrag Fred Matić, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner
THE LEFT	Silvia Modig, Sandra Pereira
VERTS/ALE	Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Monika Vana

<b>0</b>	<b>-</b>

<b>1</b>	<b>0</b>
ECR	Margarita de la Pisa Carrión

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė